Car-sharing - jak snížit poèty automobilù ve mìstech

Realizace projektu: Ústav pro ekopolitiku,o.p.s.

Vedoucí projektu: Michaela Valentová

Finanènì podpora: Hlavní mìsto Praha , Èeský Telecom , EKOBUS a.s. , individuální dárci

Termín realizace projektu: prosinec 2005 - èervenec 2006

Co je car-sharing?

Na rozdíl od vlastníkù aut, kterým se každým použitím automobilu zlevòuje vstupní investice, využívají zákazníci car-sharingu (sdílení vozidel) motorové vozidlo jen ve chvíli, kdy je opravdu nezbytnì potøebují. Zákazníci car-sharingu jezdí pak ménì èasto a najezdí ménì kilometrù, než když se rozhodnou automobil vlastnit. Ménì ujetých kilometrù, ménì jízd a ménì zaparkovaných automobilù znamená menší zatížení mìsta. Nižší poèet lépe využívaných automobilù znamená též menší zatížení životního prostøedí i pøi jejich výrobì a likvidaci.

Jak car-sharing funguje?

Car-sharing provozuje obvykle pro tento úèel vytvoøená organizace nebo instituce, u níž se zájemci zaregistrují. Uživatelé služby vìtšinou platí dva druhy poplatkù - paušální úèastnický poplatek a platbu za pùjèení automobilu (obvykle ujeté kilometry + hodinová sazba). Zapojení do systému umožòuje pøístup k vozidlùm v dané lokalitì. Když zákazník auto potøebuje, vybere si z nabídky dostupných vozù, objedná si jej telefonicky nebo po internetu, odblokuje kartou zabezpeèovací systémy a jede, kam potøebuje. Po cestì platí u èerpacích stanic elektronickou kartou, která patøí do pøíslušenství každého vozu. Po návratu auto zaparkuje a odhlásí se, èímž opìt zapojí bezpeènostní systémy. Vyplní jednoduchou úètenku, jejíž kopii si nechá. Nìkteré car-sharingové systémy už získávají data jen elektronicky, takže úètenka slouží jen pro pøehled o ujetých kilometrech. Placení se odehrává mìsíèní fakturou podle èasu a ujeté vzdálenosti. Car-sharingová firma se stará o údržbu, opravy, povinné ruèení, vyúètování a další.

Kde najdete car-sharing?V Evropì car-sharing s úspìchem provozují firmy v Nìmecku (www.greenwheels.de , www.stattauto.de , www.stadtteilauto.de , Cambio a další), v Nizozemí (www.greenwheels.nl), Belgii (www.cambio.be), Itálii (www.icscarsharing.it), Dánsku (Aarhus Delebilklub - www.aarhus-delebilklub.dk), Švýcarsku (www.mobility.ch), Velké Británii (www.whizzgo.co.uk) i jinde. Snižovat závislost na vlastních automobilech se daøí i v Kanadì a v USA (firmy ZIPCAR , Flexcar, Autoshare Toronto , City CarShare a další). Od skromných a svépomocných družstevních zaèátkù na konci osmdesátých let (Švýcarsko, Nìmecko) se služba profesionalizovala, zaèala spolupracovat se systémy veøejné dopravy a díky prokázaným pøínosùm ji zaèala podporovat øada mìst. Napø. na konci roku 2005 vyhradil Washington D.C. 50 míst pro místní firmy Zipcar a Flexcar a dalších 50 míst chce vyhradit v prvních mìsících roku 2006.
Proè je car-sharing výhodný pro zákazníky?

Car-sharing je levný

Pokud najezdíte ménì než 15 000 km roènì, je úèast v car-sharingu levnìjší než vlastnit auto. Je to proto, že o náklady - koupì vozu, opravy, pojištìní, povinné ruèení, havarijní pojištìní, myèka, poplatky za parkování ve mìstì - se dìlíte s ostatními uživateli...

Car-sharing šetøí starosti

Nemusíte se starat o opravy, pojištìní nebo údržbu auta.

Car-sharing šetøí èas

Neztrácíte èas hledáním parkovacího místa, protože car-sharingová auta mají vyhrazená místa k stání. Na rozdíl od pùjèoven vozidel jsou automobily k dispozici 24 hodin dennì. Uzavírání smlouvy, tedy pøihlášení za èlena systému, absolvuje uživatel jen jednou. Provozovatelé car-sharingu za podpory mìsta získávají parkovací místa v hustì obydlených oblastech. Uživatelé tak mají vozy k dispozici v blízkosti bydlištì, nemusejí skládat pøi ka?dém vypùjèení zálohu, fakturace se dìje jednou mìsíènì. Autopùjèovny úètují pùjèovné po dnech, carsharingové spoleènosti vìtšinou po hodinách. Na mnoha místech nabízejí car-sharingové spoleènosti více typù aut. Malé auto na nákupy, støední na výlet o víkendu, dodávku pro nákup nové skøínì, mikrobus pro dovolenou s pøáteli. Nìkteré car-sharingové systémy zajiš•ují jen základní typ vozidel a na další typy mají uzavøeny výhodné smlouvy s pùjèovnami vozidel.

Jak je možné, že car-sharing šetøí životní prostøedí?

Každý vlastník automobilu má tendenci auto co nejvíce používat: Poøizovací náklady a další povinné platby se tak rozpoèítávají na vìtší poèet kilometrù. Èím více jezdí, tím nižší jsou jeho prùmìrné náklady na kilometr. Chce tedy využívat auto co nejvíce a významnì jej to ovlivòuje pøi rozhodování, jaký zpùsob dopravy zvolí. To se ovšem velmi negativnì projevuje na stavu životního prostøedí. Jiné rozhodování stojí pøed uživatelem car-sharingu: Aèkoliv má stejnou možnost automobil využívat, jako kdyby auto vlastnil, lépe vidí skuteèné náklady na každý ujetý kilometr a rozhoduje se tak svobodnì mezi rùznými nabídkami dopravy - veøejná doprava se tak stává reálnì zvažovanou možností.

Více místa

Automobil vlastnìný jedním majitelem bývá v provozu v prùmìru jen nìco pøes hodinu dennì. Každé auto car-sharingu využívá v prùbìhu doby nìkolik uživatelù, a proto dokáže nahradit 5 až 6 soukromých nebo firemních vozidel. Lepším využitím vozidel pro podnikové i soukromé potøeby se šetøí energetické a materiálové vstupy nutné k výrobì aut i parkovací plochy ve mìstech, které mohou namísto toho sloužit jako parky a místa odpoèinku.

Lepší vzduch

Uživatelé car-sharingu využívají pro své cesty i jiné dopravní prostøedky - jdou pìšky, jedou na kole nebo veøejnou dopravou - a za volant usedají ménì èasto než majitelé automobilù. Studie provedená Švýcarským úøadem pro energii ukazuje, že bývalí majitelé automobilù, kteøí zaèali využívat car-sharing, snížili svou spotøebu energie pøi dopravì o 50 %. Samozøejmì pokles spotøeby energie je spojen se snížením zneèištìní ovzduší, hlukových zátìží i s poklesem dopravních nehod.

Úspory pøi výrobì a recyklaci

Lepší využití vozidel po dobu jejich životnosti snižuje zátìž životního prostøedí spojenou s výrobou a likvidací vozidel.

Partner veøejné dopravy

Spolupráce car-sharingu s provozovateli veøejné dopravy vytváøí situaci, pøi které oba partneøi získávají. Podoba spolupráce mùže být rùzná - ale jedním z nejèastìjších zpùsobù je kombinovaná jízdenka, která se osvìdèila na mnoha místech. Napø. v Brémách si kombinaci s roèní jízdenkou vybrala celá tøetina zákazníkù car-sharingu. Èást zákazníkù navíc pøešla z mìsíèního pøedplatného na celoroèní, což je pro provozovatele veøejné dopravy výhodné. V jiných místech zajistil služby car-sharingu operátor veøejné dopravy.

Car - sharing: Struèný pøehled (formát PDF, velikost 376 kB)

Car-sharing - inteligentní zpùsob využívání automobilù šetrný vùèi životnímu prostøedí (leták, formát PDF, velikost 93 kB)